РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., второк 28-го грудня 1915. Ч. 153. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, December 28, 1915. N. 153.

ПОХІД СОЮЗНИХ ВІЙСК НА СОЛУНЬ ВЖЕ РОЗПОЧАВ СЯ.

Анґлійці стратили на півострові Ґаліполі 10 гармат.

Битва коло Бучача в Галичині і коло Раранча на Буковині.

Голод в Москві викликав грізні заворушеня.

НА БАЛКАНІ:

ПОХІД СОЮЗНИХ ВІЙСК НА СОЛУНЬ.

ЛОНДОН, 25. грудня. — По короткій кількадневній перерві на Балкані розпочав ся бій наново. Протягом найблизших 48 годин прийде до першої великої битви на грецькій території.

Зі Солуня наспіли вісти, що австрійські і німецькі війска нагромаджені у великій силі на полудне від озера Дойран. Від кількох годин союзні війска бомбардують без перестанку становища Французів і Анґлійців.

Місцевість Дойран є віддалена від Солуня всего 40 миль.

БОЛГАРИ ВІЗЬМУТЬ ТАКОЖ УЧАСТЬ В ПОХОДІ НА СОЛУНЬ.

АТЕНИ (Греція), 25. грудня. — З урядових жерел доходять вісти, що грецьке правительство не буде противити ся сему, коли би в поході на Солунь взяли враз з війсками австрійськими і німецькими участь також і війска болгарські. Грецьке правительство мало однак поставити условє, що лише на сій грецькій території можуть відбувати ся воєнні операції, яка лежить в обсягу воєнних операцій Анґлійців і Французів.

СЕРБСЬКИЙ КОРОЛЬ ПРИБУВ ДО РИМУ.

РИМ, 26. грудня. — Сербський король Петро по довгій і тяжкій утечі зі Сербії через Албанію прибув нині до Риму.

———o———

ТУРКИ ЗДОБУЛИ НА ҐАЛІПОЛІ 10 АНҐЛІЙСЬКИХ ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 25. грудня. — Страти Анґлійців коло Аві-Бурну на Ґаліполі зростають з кождою хвилею. Послідний турецький урядовий рапорт подає отсі вісти:

„Воєнна добича, яка попала ся в руки турецьких війск при прогнаню анґлійських війск коло Аві-Бурну, є значно більша, ніж се вразу було подане. Наші війска здобули 8 тяжких ґармат і 2 полеві. Крім сего попала ся в руки стація бездротного телеґрафу і велика скількість лодок, які найдено при березі моря".

ТУРКИ БОМБАРДУЮТЬ ОСТАННІ ПОЗИЦІЇ АНҐЛІЙЦІВ НА ҐАЛІПОЛІ.

АМСТЕРДАМ, 25. грудня. — Тяжкі німецькі гармати острілюють без перестанку останні становища на полудневім кінци Ґаліполі. В бомбардованю беруть також участь тяжкі турецькі гармати з азійського побережа. Два анґлійські транспортові кораблі, які наближили ся до побережа, затоплено враз з набором.

ТЯЖКІ НІМЕЦЬКІ ГАРМАТИ В ДОРОЗІ ЧЕРЕЗ ЦАРГОРОД ДО ГРАНИЦІ ЄГИПТУ.

АТЕНИ, 25. грудня. — Через Царгород перевезено з Німеччини велике число тяжких ґармат, призначених до знищеня анґлійських укріплень над Суезким каналом.

Загально сподіють ся, що воєнні операції проти Єгипту розпічнуть ся, скоро лише союзним війскам удасть ся виперти Анґлійців і Французів зі Солуня.

———o———

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

В БИТВІ НА СХІД ВІД РАРАНЧА МОСКАЛІ ПОТЕРПІЛИ ВТРАТИ.

ВІДЕНЬ, 25. грудня. — Міністерство війни оголосило отсі вісти з поля битви на границі Буковини:

„Російські війска, які по безуспішнім нападі хотіли окопати ся на схід від Раранча (на Буковині) були приневолені до утечі. Наші війска перевели несподівано напад, причім полонили кількасот Москалів і здобули два машинові кріси".

МОСКАЛІ ДОНОСЯТЬ ПРО БИТВУ НА ПІВНІЧНИЙ СХІД ВІД БУЧАЧА.

ПЕТРОГРАД, 25. грудня. — Урядовий звіт російського ґенерального штабу звучить:

„Російські війска відбили напад Австрійців 6 верств (4 американські милі) на північний схід від Бучача. Австрійці уступили назад на лінію своїх окопів".

ГОЛОД В МОСКВІ ВИКЛИКАВ ГРІЗНІ ЗАВОРУШЕНЯ.

БЕРЛІН, 26. грудня. — Російські суди переводять слідство з причини великих і грізних заворушень, які мали місце в Москві. На передмістю Москви 2.000 товпа народа зрабувала і знищила всі пекарні. Судії признали яко причину сих заворушень голод.

Подібні події зайшли і в Кастромі. Тамошне населенє хотіло силою увільнити арештованих. Прийшло до бійки між товпою а поліцією і військом. Вислід бійки був: один забитий і 16 тяжко ранених.

В СПРАВІ ЛИСТІВ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

Наша редакція одержує денно по кільканайцять листів з просьбою о поміщенє їх в часописи. Теперішний засіб листів виносить вже поверх 1000. Зовсім природно, що неможливою річию є всі листи помістити. Оголошуємо листи найновійші і то лише такі, які містять в собі вісти, цікаві для цілого загалу.

Просимо на будуче не присилати листів, в яких містять ся виключно родинні справи, бо таких листів містити не будемо.

Редакція „Свободи".

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

—o—

ОСТРІВ І БУЦНІВ КОЛО ТЕРНОПОЛЯ ЗОВСІМ СПАЛЕНІ.

Понизше наведений лист писала Марія Гуральчук (Острів коло Тернополя) до свого мужа Йосифа в Монтреал (Канада). Лист писаний 10. падолиста 1915 р. і посланий через Росію.

Село Острів і Буцнів лежать кілька кільометрів на полудне від Тернополя. В тих селах відбував ся через кілька днів бій, коли союзні війска хотіли здобути перехід через ріку Серет. Коли однак настала осінь і упали дощі, австрійські і німецькі війска уступили на захід в напрямі Денисова і Купчинець, де заняли приготовлені становища на зиму.

Дорогий Мужу!

Пишу до Тебе лист, але не знаю, чи Ти його будеш читати.

Хочу Тобі описати, як ми тепер живємо. Всего описати я Тобі не годна, тільки пару слів. Наше житє дуже а дуже сумне. Ми знаємо, що і Тобі, як прочитаєш сей лист, не буде весело.

Ми опинили ся в страшній біді. Нашу хату спалили; зовсім згоріла, навіть стеля запала ся. Не маємо тепер навіть де переночувати. Пашню всю забрали; решта згоріла, не лишило ся ані зерна ані стебла соломи. Ціле обійстє знищене; навіть паркан довкола обійстя до одної дошки розібрали.

Вже десять тижнів минуло, як ми лишили ся без своєї хати. Чотири неділи сиділи ми по ямах. Тепер нема ані що їсти ані де сидіти. Як той чоловік, що топить ся на середині глибокої ріки і не може доплисти ані до одного ані до другого берега, таксамо і ми тепер: від Тебе помочи не годна дістати, а сама не годна собі дати ради. Одно вороги забрали, а друге спалили. Щоби хотів хоч трохи прожити на сьвіті, так нема чим. То не так, як бувало колись, один погорів та другі його запомогли. 240 нумерів зовсім погоріло, лишило ся ледви 120. Лишив ся той бік від Янова К. аж по місточок. Буцнів спалений зовсім. Всім нам однакова біда.

Бараболі я викопала, маю 47 мішків. Як би не ті бараболі, то вже згинули би ми з голоду. В нас тепер все дуже дороге; літра нафти коштує 70 центів; метер матерії, що колись платили по 30 центів, то тепер і за 2 корони не можна дістати; чоботи, що давнійше коштували 8 корон, то тепер треба дати 30 корон.

Тяжко жити тепер на сьвіті, дуже тяжко. Колись в нас було добре, то ми нарікали, що біда. Доперва тепер знаємо, що значить біда.

Написала би я Тобі більше, та не знаю, чи лист дійде до Тебе.

Доношу Тобі ще одну сумну новину. Позбули ся ми кавальчик поля, бо не було як жити. Серце пукає зі жалю, коли гляну довкола і виджу, як то все спустошене. З тої гризоти не годна я вже і по сьвіті ходити. Я і всі троє дітий ще здорові, але як дальше буде, то Бог сьвятий знає.

Кінчу той сумний лист, більше не пишу, бо не знаю, чи він до Тебе дійде.

Поздоровляю Тебе сердечно. Бог знає, чи колись ще раз побачимо ся.

Твоя вірна жінка **Марія**.

———o———

СТРАШНЕ ЗНИЩЕНЄ В ДЕНИСОВІ.

Понизше наведений лист писала Оришка Дуcанівська (Денисів, пов. Тернопіль) до свого сина Івана в Нюарку, Н. Дж. Лист писаний 29. падолиста 1915 р.

Село Денисів належить до найбільше сьвідомих сіл в тернопільськім повіті. Великі заслуги коло осьвідомленя сього села положили бл. п. о. Вітошинський і народний учитель Еміль Бородієвич. На цілу околицю були звісні хор і оркестра з Денисова. Перед 8 роками основано там „Торговельну Спілку", яка містила ся у величавім домі, побудованім коштом кількох тисячів корон.

Дорогий Сину!

Вже півтора року до Тебе не писалам. Вже собі ґадалам, що ніколи не будемо до себе писати.

Ми, Богу дякувати, здорові, але житє наше дуже небезпечне. Все здасть ся нам, що смерть за плечима. Передше сиділи ми через два дни в поли „на куті", а через дві ночи ночували під цвинтарем. Як іно Москалі увійшли в наше село, то ми дуже їх бояли ся; до села було тяжко приступити.

Москалі страшно знищили наше село. Майже цілий малий Денисів спалили. Спалили також школу, читальню, дім „Торговельної Спілки" і дім „Сокола". Памятник Тараса Шевченка, який стояв напроти спілки, розбили.

Ми остали ся в страшній нужді; лишили ся ми в одних сорочках і в одежи, в якій ми утікли зі села. Решта вся погоріла. Ми дещо поховали по льохах, але Москалі все порозбивали і спалили. Нема де сидіти, ні в що одягнути ся, ані нема чим жити.

Все збіже Москалі знищили: старі стіжки попалили, збіже на пни зеленцем викосили. То тепер не знаємо, хто нам дасть хліба, що ми бідні будемо тепер їсти.

Дотепер сиділи ми в комірнім у стрия Івана. Один день перед Николаєм стрий померли.

Тепер напишу Тобі новину про наших хлопців: Андрія і стриєвого Дмитра. Коли Німці сказали, що Москалі може знова повернуть до Денисова, тоді Андрій і Дмитро зладили собі хліб і шмате та хотіли іти до Бережан, щоби вступити до війска. Оба вийшли ще в село. У Андрія Берестецького стояв на кватирі командант від телефону. Він побачив їх, а думаючи, що се шпіґуни, казав „постови" їх приарештувати. Ми ходили з мамунею, просили за ними, плакали і представляли, що вони не є шпіґуни, але тутешні. Наша просьба на ніщо не здала ся. Забрали їх до Плотичі на протокол. З Плотичі взяли їх до Бережан, а відтам до Галича, де їх заасентирували. Вони добре виправдали свою невинність і тепер є на Угорщині на „абрихтунку".

Через цілий час, як у нас били ся, ми були у великім страху. Встаючи і лягаючи дякуємо Богу, що нас устеріг від смерти. Коли московський ґранат впав на стриєву хату, то розбив її і побив на смерть четверо стриєвих дітий, Гануську, одного австрійського жовніра, що тоді був в хаті, і 5 німецьких жовнірів, які були на подвірю. В тій хаті, в якій ми мешкали, то лише вікна повибивало, бо ми сиділи у великій хаті з Німцями. Та велика хата була німецькою канцелярією. В ній писало все трох писарів, але як було нещастє, то їх в хаті тоді не було. Як упав ґранат, то нас поглушило, що ми всі память потратили. То одну хату поторищило на камуз і все, що було в хаті. Друга стриєва хата стоїть, але ми її покинули, бо в ній дуже небезпечно. Ми тепер мешкаємо у вуйни.

Ми тепер дуже бідні. Не маємо ні коний ні корови. Москалі все зрабували. Навіть всі дзвони з церкви забрали.

Тепер Тобі напишу, котрих хлопів Москалі убили: Корпака, його сина Николу, Нюнька Михльового (академика), коваля, що робив на скарбовій кузни і ще двох якихось зі Львова. Тих всіх похоронили на збочи на Завистовськім лані від болота, як їдеть ся до зелізного моста. Там, де їх побили, в тімсамім місци всіх шістьох похоронили. Знова за нашими городами убиті: Никола Забоєцький, Михайло Казїцький, Гринько Савак, Тома Чамбул, Антін Головка, Данило Цьопик і Іван Чорній з Купчинець. Також Теклю Маркову куля забила, як вона ішла бараболі копати. Сестрі Варварції щось стало ся і збожеволїла.

Я пишу і пишу, але не можу всего описати, бо на все треба би з великого вола шкіри.

Здоровлю Тебе щирим серцем і всім ґараздом. Будь здоровий і просимо о скорий відпис.

Твоя мама **Оришка**.

Писала Твоя сестра Маринка.

ПРИГОТОВЛЯЙТЕ СЯ ДО КОЛЯДИ НА ПОМІЧ РІДНОМУ КРАЄВИ!

ДО ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

—o—

Дорогі Братя і Сестри!

Місяць грудень є послідним місяцем в році. В сім місяци кождий тямучий чоловік обчисляє те, що придбав за цілий рік для себе, а рівночасно і для організації, котрої він є членом або урядником. При сій нагоді хочу сказати пару слів до всіх членів У. Н. Союза.

Дорогі Братя і Сестри! Минає якраз рік 1915-тий. Мимоволі кождий член У. Н. Союза повинен застановити ся, чи він причинив ся до розвою своєї рідної організації У. Н. Союза в тім році, кілько придбав він членів за цілий минувший рік для У. Н. Союза і, чи його праця була щирою для його власної організації чи ні? Правда, наша організація сього року переживала велику крізу підчас реорганізації. Є члени, котрі працювали всіми силами для добра і розвою своєї організації; вони терпіли богато неприємностий від ворогів нашої організації; слава і честь тим членам! Але є і такі члени, що мало причинили ся для розвою нашої організації; можливо, що не мали часу, або не знали, як взяти ся до сеї праці; декотрі знова бояли ся ворогів і зі страху нічого не робили.

Однак тепер богато членів, збаламучених нашими противниками, прозріло і зрозуміло, що реорганізація переведена в У. Н. Союзі була потрібна, бо сего вимагала будучність нашої організації.

Тепер кождий член У. Н. Союза, або хоч би і ворог, переконав ся, що У. Н. Союз є зорганізований на певних і трівких підвалинах і тільки така організація має будучність.

Тому, дорогі Братя і Сестри, члени У. Н. Союза, возьміть ся до щирої праці під теперішний час Сьвят Христового Різдва і Нового Року і постарайте ся кождий о одного нового члена для У. Н. Союза. Се буде Ваш різдвяний дарунок для своєї найдорозшої народної організації.

Подивім ся, Дорогі Братя і Сестри, на наших сусідів, Поляків, Словаків і ин., як вони знають цінити свою народну організацію. Поляки мають „Звйонзек Народови Польскі", котрий числить 100.000 членів. Словаки мають „Народни Словеньскі Сполек" котрий числить 40.000 членів! Чомуж ми, Українці, не маємо зрозуміти цілий Українського Народного Союза і чому ми не докладаємо усіх своїх сил, щоби з роком 1916-тим У. Н. Союз, одинока певна українська запомогова організація, числила, як не 100.000 або 40.000, то бодай 20.000 членів. Нумо, Братя і Сестри, щирі Українці! Возьмім ся до праці і покажім, що ми таксамо є всилі сповнити свій членський обовязок зглядом своєї організації!

Д. Капітула,
гол. предсідатель У. Н. С.

ВІЙНА І УКРАЇНСЬКА ПРЕСА В АМЕРИЦІ.

—o—

Преса є вірною відбиткою народа, якого інтереси вона заступає і навідворот. Щодо українського народа в Америці то мож сказати, що війна богато причинила ся до його політичного вишколеня, а в слід за тим пійшла і зміна в способі редаґованя рідної преси. Видавці українських часописий зрозуміли, що інтереси ґруп, яких вони були заступниками, мусять пійти на другий плян, а на першім місци треба поставити загально-народну справу. Значить, видавці станули серед біжучого великого історичного моменту на висоті своєї задачі.

Розуміє ся, що таке тверджене треба брати з певного рода застереженем, а то, взяти на увагу відносини, серед яких доводить ся працювати видавцям українських часописий в Америці; ще до недавна всі часописи опирали ся виключно на членах організацій, а і тепер ще находить ся в такім самім положеню більшість українських часописий. Війна викликала велике заінтересоване серед широких народних мас, а в слід за тим збільшив ся інтерес до своєї преси.

Горе рідного краю, непевність щодо будучности рідного народа, брак часописий зі старої вітчини — все те приневолило сьвідомих і меньше сьвідомих громадян читати українські часописи, без згляду на се, чи дотичний громадянин є членом котроїнебудь запомогової організації, чи ні. І ми бачимо відрадну прояву між американськими Українцями: часопись не є тепер накинена примусово, яко членам організації, але вона опирає ся вже на читачах і передплатниках. Інтерес даної ґрупи кладе читач на другім пляні, або й зовсім на те не дивить ся. Се є додатна сторона з видавничого боку.

Одначе ми возьмім другий бік справи, а се моральну вартість часописий, себто спосіб їх редаґованя. Під сим зглядом мушу висловити своє здивоване. Я мав нагоду пізнати українську пресу в Америці в часі мира, за час мого першого побуту в Америці 1912—13 року, опісля слідив її в старім краю, а тепер, підчас війни, хоч би лише з обовязку сліджу всі українські часописи. На підставі сеї обсервації я приходжу до заключеня, що між давнійшим способом писаня і теперішним є така ріжниця, якої ніхто не міг навіть сподівати ся ще перед півтора, зглядно двома роками. Теми, на які звичайно писали часописи, се була в бійшій части полєміка межи поодинокими ґрупами, а навіть одиницями. А методи сеї полєміки бували тоді того рода, що безсторонний Українець, читаючи полємічні арґументи в часописях, червонів з жалю, чи встиду. Словом: брак було одної провідної думки, яка би заняла уми всіх, і тому треба було посьвячувати весь час і витрачувати енерґію на неґативну борбу з противниками.

Війна вплинула на цілковиту зміну редаґованя української преси. По вигладженю ріжних попередних полємік редакції зрозуміли, що тепер не час на сьвіжі зачіпки. Загально народна справа стала провідною думкою усіх редакцій. Брак часописий зі старого краю приневолив редакції в Америці давати читачам такий духовий корм, який давали їм давнійше старокраєві часописи. Почала ся навіть ідейна конкуренція, яка довела до сього, що редакції дбають не лише про добір статий, про скорість інформацій, але також і про надане цілому народному житю американських Українців певного ідеального змісту.

Ми можемо ствердити, що час від часу появляли ся і появляють ся в часописях статі з ріжними проєктами щодо способів загальної праці. Даний проєкт обробляєть ся з ріжних сторін і старає ся довести до його здійсненя. Самі редакції були від самого початку війни осередком народної роботи загальної чи місцевої. Коли почав ся вічевий рух, редакції попирали його усіми силами. А скликанє Українського Сойму і створенє загально народної орґанізації в Америці — Федерації Українців — треба приписати у великій мірі українській пресі, яка своїми покликами, радами і вказівками підготовила все, що було в її силі. Поміч, яку дали американські Українці старому краєви, треба завдячувати у львиній части українським редакціям, які при кождій нагоді сю справу порушують і обговорюють.

Розбираючи критично всю українську пресу в Америці, треба ствердити, що вона ще не є ідеальна. Ще їй богато дечого бракує. Але се треба приписати також сьому, що деякі ґрупи не йдуть ще солідарно в напрямі загально народного інтересу. Посторонний читач українських часописий знайде в них ще й невмістну на сї часи полєміку. Одначе сей сумний факт можна оправдати тим, що українська преса, яка стоїть на національнім ґрунті, була і є все визивана до борби. І тому ся полєміка є лише актом самооборони. І тут треба ствердити також, що ся полєміка не обертаєть ся около особистого інтересу, але около оборони рідної справи, а способи і арґументи в тій самообороні є щораз то більше культурні. Редакції старають ся достроїти ся до ваги хвилї і тому се змаганє з їх боку, до культурної розправи з напасником, може лише заслугувати на признанє. Ся дорога може довести в будучности до цілковитого вирівнаня гадок усіх ґруп.

Розуміє ся, що й нарід зрозумів у великій мірі змаганя редакцій і почав підпирати свою пресу матеріяльно. Передплатники, яких давнійше могли почислити деякі часописи майже на пальцях рук і ніг одного чоловіка, стали тепер основою істнованя часописи. Се є доказ, що український нарід якраз бажає собі такого, а не иншого способу редаґованя. І коли сею дорогою — дорогою передплатника — пійде дальше поширенє часописий, то щойно тоді українська преса буде висловом думок народа, в повнім значіню сього слова.

Не від річи буде одначе згадати і про вічних мальконтентів. Стрічаючи ся з народом, довело ся мені чути від декого безнастанні нарікання на сю чи на ту часопись, що ось-то нема в ній вістий з „нашої місцевости", або инші подібні закиди. І тому лише ся або та часопись є зла. Сї нарікання висловлюють сї невдоволені в такій формі, що шкодять ґазеті, бо коли і одна і друга і трета часопись є зла, то виходило би, що найліпші часописи для нашого народа є... польські. Тому такі „критики" повинні зрозуміти, що се не є властива дорога, якою хоче ся осягнути поправу часописи. На те є почта і листи до редакції. Натомісць мимо ріжних — оправданих чи не оправданих — закидів кождий сьвідомий громадянин обовязаний поперти українську часопись і повинен радіти, що Україні на чужині здобули ся і на таку пресу, яка нині є. А коли збільшить ся число передплатників і читачів, тоді й редакції зможуть збільшити персонал, розширити часопись і подавати вісти та статі на ріжнородні теми. Се одинока дорога, якою повинен іти кождий Українець. Української народної часописи треба таксамо боронити, як і української інституції, і її всіми силами підперти.

Наконець треба би піднести ще одну справу, на яку звичайний читач не тямить. Коли часопись старає ся йти згідно з духом і потребами народа, то все треба мати на увазі те, що часопись не є мертвою річию, але вона є животворним інструментом в руках живих людий. Вони, редактори, співредактори, помічники і т. д. є звичайно сховані під фірмою часописи. На них не звертає ся навіть уваги. А прецінь — се власне сї тихі, запопадливі робітники, які тримають палець на живчику народного житя, які, иноді за мінімальним винагородженем, не зважаючи на свої особисті, родинні і товариські потреби, вкладають цілу свою душу, ціле своє „я", в редаґованє даної часописи. Їх імен иноді не згадує ся, а коли навіть і згадують, то все з певного рода негодованем, що ось-то — мовляв — вони їдять народний хліб, а їх не видко нігде в публичнім житю. Такими висловами робить ся нераз велику кривду тим тихим робітникам. Бо совісне і уміле редаґованє часописи, се одна з найбільше патріотичних праць, часопись серед наших відносин вказує не лише ціль, напрям і способи народної праці, але також і виховує цілий нарід на зрілу суспільність. І тому в такій роботі все редакторам і їх помічникам треба признати їх заслуги і їх працю, а се й одинока їх моральна заплата. Про се й український нарід не може забувати. Редактори є лише робітниками, тому попираючи часопись — а се є народним обовязком кождого громадянина, — треба також тямити і на моральне поперте тих народних робітників, дорогою статий, дописий і... віддаванєм належної їм пошани.

Др. Семен Демидчук.

Ню Йорк, дня 25. грудня, 1915.

ПОДЯКА.

Сердечно дякую Вам, Братя і Сестри, за симпатію і поміч, якої Ви не жалували підчас віч 1908. і 1911 р. і тепер у депортаційнім процесі.

Сердечно дякую тим, що понесли особливий труд при переведеню процесу; жертводавцям на оборонний фонд і тим, що займали ся збіркою, екзекутиві Комітету Оборони і ширшому Комітетови, адвокатам і переводчикови процесових актів, редакторам і всім другим помічникам у процесі.

При тій нагоді прошу організації, товариства і комітети, котрі збирали складки на фонд оборони, щоби тепер по виграній розправі звернули всю свою щирість і енергію на збірку народних фондів для відбудованя старого краю, знищеного війною і для визволеня України.

Мирослав Січинський.

Ню Йорк, 22. грудня 1915.

В. Крайківський.

ГЛУБОКІ ДУМКИ.

Я стою на сторожі коло величезних 16-цалевих гармат. Кругом мене темна ніч, дощ і страшна буря. Великі, густі, непроходимі ліси виють сумно, дуже сумно, наче голодні льви. Скажене море розколисало ся недалеко мене, перекочує свої бурливі й шінисті филі-гори, неначе щось терпить до мене, силуєсь підмулити беріг і вкинути мене у глубоку пропасть. Мені пійшли терщі поза шкіру і стало чогось дуже лячно...

Минуло дві години і я зістав звільнений (релівд). Пята година рано. Надстали вітри, розійшлись чорні густі хмари і з поза великого Атлантику піднеслось червоне, наче у крови скупане, сонце.

Велика европейська різня.

Червона краска сходячого сонця привела мені на думку нинішну велику, кроваву драму в Европі. У мене в голові вигринуло питанє, чому-то те червоне сонце не спалить своїм жаром тих, котрі сеї драми хотіли, котрі до неї допустили, але немилосерно мстить ся на тих, котрі цілком нічого не винні. Мені дивно, чому небо не карає тих, котрі війну видумали, котрі нарочно і сьвідомо велять несьвідомим людям убивати, різати, мордувати мущин, а брутально насилувати жінок і дівчат. Мені дивно, як такі страшні річи можуть мати місце в двайцятім столітю по Христі...

Можна сказати, що чим більша культура і цивілізація, тим люди стають ся мудрішi, більше думають і видумують щораз більші, практичнійші і скорійші машини до вбиваня людий. Рівночасно зі зростом культури зростає також число центиметрів чи цалів на побільшенє гарматної діри і гарматної кулї. Найліпший примір маємо з нинішної Німеччини: найбільша цивілізація, найбільші гармати і найбільше бють!

Та мої міркованя псови на буду... Нинішна війна є вже ділом довершеним і ніякі розумованя її вже не завернуть! Мені ходить цілком о що иншого...

Туга і жаль за родиною.

Тут нараз мені причули ся якісь мелянхолійні звуки наших рідних пісень, якісь уривки з „Вечерниць" та „Улиці" і богато, богато инших незабутих мені пісень „Нюйорського Хору" під батутою славного діріґента п. Мирона Гундича.

Сонце піднесло ся досить високо і зачало пробувати свою щоденну природну силу, до якої я вже зовсім привик. Була девята година рано. Товариші Анґлійці, як звичайно на „вахцимбрі", спали всі глубоким сном, тільки від часу до часу декотрий з них обганяв ся від докучаючого йому комаря. Я сів коло стола, помальованого жалібною фарбою і, змучений тяжкими думками, підпер голову на лікті тай... ще глубше задумав ся, але в щось таке страшне, кроваве, плачуче, страдаюче, омліваюче, що мені аж пожовкло в очах і щось у грудях заболіло.

„Чи ти спиш?" щось ніби мене запиталось. — „Ні! я не сплю, я тільки так зажмурив очи, щоби думати", відповів я, не отвираючи уст.

Я думаю і не можу передумати. Я думаю, що коли є де яка справедливість на сьвіті, або яка цивілізація, або який гріх, то чому вони не вплинуть якою чудесною силою на тих диких, варварських, нащеплених татарською їдиюкровю Москалів-наїзників, котрі допускають ся на нашім біднім цивільнім населеню таких до неба о пімсту кличучих мук! Я вже не кажу нічого за наше військо і за славних Українських Січових Стрільців. Вони мусїли йти, бо се була їх сьвята повинність. Одні пійшли з примусу, другі пійшли з охоти, з патріотизму, щоби показати сьвітови і будучій історії, що є вірними синами великої нації і—як всї народи цілого сьвіта співають у своїх гимнах: „За край, за вітчину не жаль і житє віддати". Але я ніколи не можу погодити ся з тим, чого допускає ся тота московська дич на наших невинних і безборонних сестрах і матерях; на тих матерях, котрі нас породили, своєю грудию плекали і тішили ся нами як найбільшим маєтком; на тих матерях, котрі нас на руках носили, цілували й пестили і разв-раз дивили ся на нас, чи ми великі ростемо; на тих матерях, котрі в поті чола тяжко працювали на поли і в полудне спішили домів, щоби нас відвідати, покормити, очистити і до спаня заколисати; на тих матерях, котрі в часї нашої недуги, плачучи над нашою колискою, цілими ночами не спали, а страдаючи нашим терпінєм, просили Бога о наше здоровлє; на тих матерях, котрі готові були за нас все а все — навіть і житє своє віддати, щоби тільки остеречи нас від всього злого і виховати на великих і здорових, якими єсьмо нині; на тих матерях, котрі, дбаючи не тільки о наше тілесне але і моральне вихованє, провадили нас за руку до школи і зі слезами в очах просили учителя „Поляка", щоби з нами лагідно обходив ся; на тих матерях, котрі носять так велике, так миле, так любе і дороге кождому імя: „**Мама**", і котрі є підвалинами цілого живучого сьвіта; на тих матерях, котрі що року перед надходячими сьвятами Різдва Христового старали ся всіми силами справити нам веселість, щоби ми на Різдво не ходили смутними; на тих матерях, котрі, будучи бідними, зичили гроший у сусідів, у Шмільчихи або в Ушера, а часами несли когута або повісма до Бурштина або до Букачовець, — а мусїли нас прибрати в нові чобітки, суконки і капелюхи, щоби на Різдво в церкві не завстидати ся перед другими; на тих матерях, котрі складали нам три пальці нашої правої руки і учили нас хрестити ся і молити ся; на тих матерях, котрі виховали славних і вірних синів для своєї нації, тих синів, котрі тіло і кров принесять в жертву, щоби тільки уратувати тото любе імя рідного краю, **імя України, імя Мами!**

> Бо Мама нас вигодувала
> І Мама на сьвіт принесла,
> Тож не жаль положити душу і тіло,
> Щоб тільки вона воскресла!

І чомуж, Дорогі Родимці і Краяни, тото імя тепер так немилосерно пониженe? Хто-ж тепер буде тим всім трудити ся, для тих бідних нещасливих сиріток, котрі полишили свої найулюбленійші соломяні стріхи, хати-гнізда, і разом зі своїми плачучими мамами мусїли спасати своє житє, утікаючи по чужих краях, по цілій Австрії?!

Їм немилі будуть Сьвята сего року. Їм не милі були Сьвята і минувшого року. Вони не хотять вже ані кутї пшениці, ані нових чобіток, ані капелюхів. Вони були би щасливими, як би мали на сесї Сьвята хоч чорний, пісний хліб та барабол і якогонебудь теплого верентюха або иншого кавалок лаха.

І чомуж тоті потомки косооких Татарів не мають людського чутя? Чи вони не мають материй? — Мають! Але культури не мають! Дичина! — Шкіл і науки не мають!

Отже я, як відірвана галузка від свого великого народу, занесена долею в далеку чужину, де не чути найменьшого словечка нашої української мови, де окрім „Свободи" нема найменьшого українського паперця, аби щонебудь по свому прочитати, — **я лучу ся духом з Вами: з тими всіми, що признають ся щирими Українцями в цілих Злучених Державах і Канаді (з виїмкою філядельфійських киринників), протестую проти варварських російських насильств на нашім народі і рішучо домагаюсь, щоби російський уряд випустив на волю наших народних діячів.** Я маю в Бозі надію, що наші побідні війска разом зі славними Українськими Січовими Стрільцями пімстять ся тяжко за наші кривди на них — тих московських душогубах, рабівниках, варварах!

Мені жаль, а навіть і встидно, що я не є тепер при австрійськім війску. Але що-ж робити, коли мене доля так несправедливо записала до свого „індексу", що замісць здобувати правду, волю і свободу для своєї любої поневоленої України — я стережу богатої, великої і свобідної Америки...

Я аж тепер навчив ся любити і цінити як слід свою вітчину, свою мову і свою народність; а се тому, що їх не бачу, що їх не чую і то всьо відчуваю, не як передтим тільки теоретично, але зі щирим збудженим чутєм і практично.

Слово до моїх прихильників.

Тут прошу всіх тих, котрі заінтересували ся моєю попередною дописию, нехай не зражують ся нинішною статею, бо одно з другим не має нічого до річи. Всї-ж не можуть мати одної думки... Также прошу не писати до мене за якими інформаціями щодо війска (деякі писали за роботою, а деякі розвідували сь за фарми), бо я в моїй попередній дописи дав досить достаточні вказівки, а друге, що на 38 листів, які я дотепер отримав, відповідати кождому з осібна не можу, бо се були би для мене за великі видатки (на жаль, мушу сказати, що на 38 листів тільки один прислав дві одноцентові марки, котрих я і так не міг ужити, бо Канал Зон має свої марки), а тимбільше, що се виглядало би, немов я силою тягну когось до війска.

Закінченє.

Отсе були би мої глубокі думки, які я передумав і передав на папір, сидячи при столі в службі на „вахцимбрі" через 24 години.

За сим кінчу і прошу Бога, щоби наші мами з цілими родинами мали веселійші і щасливійші Сьвята на другий рік, ніж мають сего року і ніж мали минулого року. А таксамо зичу і Вам всім, Дорогі Родимці, Краяни і Знакомі, веселих Сьвят Різдва Христового і щасливого Нового Року!

Я відсьвяткую Різдво хиба в той спосіб, що викупаю ся в мори три рази, бо щодня купаю ся тільки один раз. А щодо сьвяточного обіду або вбраня — то я то всьо маю щодня. — Здорові були!

Форт Шерман, Канал Зон, Панама, дня 12. грудня 1915.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS — MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

ПРИВІТ СТРІЛЬЦЯМ.

Загальна Українська Рада з приводу річниці вимаршу Українських Січових Стрільців в поле переслала їм слідуючий привіт:

Розглядаючи сучасне політичне положене українського народу, не могла Загальна Українська Рада забути про такий важний чинник нашого сучасного житя, наших змагань і нашої боротьби за народні домаганя, як Українські Січові Стрільці. Бо в полках Українських Січових Стрільців тепер містить ся серце українського народу, що горить жадобою волі для скованого велитня, що за добро, за свободу, за правду і сьвітло для свого народу рветь ся до бою — серце українського народу, котрий вже рік цілий стоїть в кривавій боротьбі зі смертельним ворогом.

Стрільці! Ви борете ся за волю України і тому у Ваших рядах не лише серце народу, але і його політична думка. Політична українська думка, спадщина по Володимирі Великім, королі Данилі, по великих гетьманах Хмельницькім, Виговськім, Дорошенку, Мазепі. Спадщину, що довго лежала не обнята. Ви взяли в свої молоді та тверді руки, і волю України добуваєте кровю і залізом!

І хоча Ваші сили за слабі, щоби власною рукою дати Україні волю — то для будучности народу Ви стали живим документом, на якім український нарід операє свої права, окуплені кровю своїх найкрасших синів. І длятого у Ваших рядах бєть ся одно з жерел сили українського народу, длятого Ви угольний камінь, на якім опреть ся будівля нашого завтра. Не для нині, а для красшого завтра працюєте Ви на полях боїв і ми у наших робітнях. Се мусимо все мати на увазі, щоби не допустити до наших душ зневіри. Не нинішними тяжкими обставинами треба міряти успіхи наших зусиль — очи наші мусять бути звернені в будучність. Віра в будучність народу мусить кріпити наші сили, до праці для сеї будучности мусимо єднати ся всі. Лише в нашій внутрішній єдности є корінь і основа нашої сили. Оперті на тій суцільній єдности всіх наших чинних сил, підемо сьміло вперед, без ляку і зневіри. Вперед до красного завтра, до волі народу, до воскресеня України!

Рік минув ся, як вирушили Українські Січові Стрільці на поле боїв. За чотирнайцять місяців положили безсмертні заслуги, довершили геройських діл, здобули собі й українському народови широку славу.

За Ваше пожертвоване, за Ваші труди, за ненастанну Вашу працю, складає Загальна Українська Рада свою велику подяку, щире признане і пошану.

Нехай живуть хоробрі Українські Січові Стрільці!

Нехай живе український нарід!

В Відни дня 28. жовтня 1915 р.

Президія Загальної Української Ради.

НЕ ЗАБАГАЙ ПЕЧЕНОГО ЛЕДУ!

(Допис).

— Я мушу мати свою ґазету! Мені тут зараз писати, я заплачу! Нехай нарід знає, чого я хочу!

Так сказала одна особа і зараз повстала одна ґазета.

Але нарід і без того знає, чого та особа хоче і тому тої ґазети ніхто не читає.

А через те ся сварлива ґазета, що побирала вихованє в коршмі, виглядає тепер дуже заплакана або — як то кажуть — в оплаканім стані.

Оповідають, що та особа щодня кричить, що „шкода паперу і гроший на дурниці", — але якось встидно замикати „інтерес" в такий час. Слушний час і так мусить прийти. Він є добре заслужений і недалений.

І „тебе не мине — на чужині зотне..."

Але — ще раз кажу — заслужено.

Філядельфія, Па., дня 20. грудня, 1915.

Х. ШЛЯХТИЧ.

ОТ, ДУРНА ДИТИНА...

(Правдиве).

З одного „плейзу" в Пенсильвенії присилає нам один читач „Свободи" отсю анекдоту:

До мешканя одного українського робітника входить сьвященик. По привитаню зачала ся така розмова.

— А як там ваші діти, Василихо, ходять до школи?

— Ходять, ходять, єгомосцуню, тай, славити Бога, добре вчать ся! А, як співають!.. Так як соловії! Малий Гриньо, — то буде співак раз, прошу єгомосця! Ая, ая!...

— А чим ти, Гриню, хочеш бути? — питаєть ся сьвященик.

— Епископом! — каже малий Гриньо.

— А то чому? — питаєть ся сьвященик.

— Бо я би, плосу єгомосці, хтів мати фузію і стіляти... — каже 6-літний хлопчина.

— А ти гадаєш, що епископ має фузію і стріляє? Та де там, епископ не стріляє — повідає сьвященик.

— А цого-з тато, як возьме казету в луки, залаз казе: „Аво, наш епископ знов стілив дулницю... — лепече малий Гриньо.

— Файно ви вчите діти! — каже сьвященик, звертаючи ся до Василихи.

— Та ви, єгомосцуню, не дивуйте ся! От дурна дитина! Воно не розуміє, що тато говорить тай гадає, що наші владика тото роблять направду фузією!

НОВИНКИ.

З ДІЯЛЬНОСТИ ЕП. ОРТИНСЬКОГО.

Урядовий орґан епископа С. С. Ортинського „Епархіяльный Вѣстникъ" доносить, що з Новим Роком — як нам пишуть з Філядельфії, Па., — перенесеня сьвящеників мають відбути ся ось так:

з Бруклина, Н. Й., о. Лотович до Алентавн, Па.;

з Алентавн, Па., о. Кузів до Нортгемптон, Па.;

з Когус, Н. Й., о. Кузів, до Олифанту, Па.:

з Нортгемптон, Па., о. Ґуринський до Філядельфії, Па.:

з Філядельфії, Па., о. Кінаш до Скрентону, Па.;

зі Скрентону, Па., о. Лотович (молодший) до Бруклина, Н. Й.

—o—

НЕ ЗНАТИ, ЧИ „АМЕРИКА" ВІЛСОНОВИ ДАРУЄ?...

З Ню Йорку пишуть нам:

Президент Вілсон, одруживши ся з панею Ґолт, виїхав з нею на якийсь час на „гоні-мун" (медовий місяць) до Гат Спрінґс, у стейті Вірджінії, де — як доносять щодня телеґрами — весело бавить ся, особливо грою в „ґолф". Нюйорський дневник „Ді Сон" з 26-ого с. м. доносить в телеґрамі із згаданого теперішного місця побуту президента, що він в пятницю (в навечерє Різдва Христового) до пізного вечера бавив ся з жінкою в „ґолф", що причинило ся до того, що вечером обоє мали добрий апетит. А при кінци ся телеґрама так звучить:

Christmas services were held at St. Luke's Episcopal Church here this morning, where a large congregation gathered in the hope of seeing President and Mrs. Wilson, but neither attended.

По українськи се значить:

„Різдвяне богослуженє відбуло ся тут нині рано (в перший день Різдва Христового — в суботу) в епископальній церкві св. Луки, де зібрало ся велике число вірних в надії побачити президента і паню Вілсонову, але обоє не явили ся".

Американські ґазети не назвали за се Вілсона безбожником і т. д., як „Америка" соймових послів за те, що радили в неділю. Тож може би „Америка" їх виручила і написала довгих кілька статий п. з. „Шкідливий вплив українського Сойму".

Один з „надгудсонських мудриів".

АДАМ ДІДУР В РОЛІ УКРАЇНСЬКОГО КНЯЗЯ.

Найбільша американська оперова компанія Метрополітен Опера Комп., в Ню Йорку (Бродвей і 38. ул.) взяла до свого репертуару на біжучий сезон оперу російського музика Бородіна п. з. „Князь Ігор". Темою до тої опери послужив Бородінови **славний український поетичний твір зперед 730 літ п. з. „Слово о полку Ігореві"** (про похід князя Ігоря Сьвятославича на Половців в 1185 р.).

В Ню Йорку опера буде співана по італійськи. Ролі обсаджено майже самими Італійцями, лише ролю галицького князя віддано нашому землякови з Галичини, басовому співакови п. Адамови Дідурови. Зложило ся так, що Українець з Галичини обняв ролю — галицького українського князя.

Перший раз та опера буде в четвер, дня 30-ого с. м. Богато Українців вибирає ся побачити князя Ігоря, князя Галицького, і княгиню Ярославну (жінку Ігоря), що в укріпленім місті Путивлі оплакувала з вимовною красою слів і тугою утрату свого мужа.

—o—

В АВСТРІЇ НЕ ВІЛЬНО ПЕЧИ БУЛОК.

Телеґрама з Відня (дня 23-ого грудня с. р.) доносить, що австрійське міністерство внутрішних справ видало заборону пекарям, щоби від Нового Року не пекли ані булок, ані солодких тієт, ані взагалі жадного вибагливого печива. Вільно їм печи лише звичайний хліб, з мішаної муки.

Ся заборона відносить ся лише до пекарень, але господині дома можуть собі печи. Одначе — як звісно — у великих містах по домах не печуть, тож не будуть там їсти булок. Найбільше затямлять се діти, бо булка се передівсім для них. Малі діти про війну не знають, але все будуть памятати той час, коли не мали булки, лиш темний хліб.

Австрійське правительство сподіває сь ся тою забороною заощадити більше пшениці на засів на весну.

Видно, у Відни не сподівають ся ще скорого покінченя війни, а ладять ся добре до війни в новім, 1916-ім році.

—o—

ПРАВОСЛАВНИЙ БАТЮШКА ЗВИЧАЙНИМ ЗЛОДІЄМ.

В часі побуту Москалів у Львові в наслідок порученя звісного волинського архиепископа Евлогія вислано до Галичини укінченого питомця волинської духовної семинарії Рекшинського в цілях поширеня православної віри, того самого, котрого в процесі Бендасюка згадувано яко російського шпіона. Львівське ґен. ґубернаторство видало бувшому шпіонови, а тоді „апостолови православія", окрему леґітимацію, яка приказувала усім властям йти згаданому батюшці на руку в повненю порученого йому завданя. Рекшинський, будучи у Львові, внадив ся до помешканя одного неприсутного польського ґрафа, а втікаючи зі Львова, взяв собі „на памятку" всю обстанову, яку на 10-ох підводах вивіз до Житомира. В Житомирі мешкав при ул. Миколаївській, де у него віднайдено зрабовані річи, — кромі того „здобув" він в Галичині 40 пудів насіня конюшини і три великі церковні дзвони. Краденої готівки найшли в него лише 250 рублів.

(З львівської „Свободи").

—o—

ЗИМА В СТАРІМ КРАЮ.

Перший сніг у Львові упав сего року в середу 17. падолиста. Покриті снігом дахи домів і площі вказують, що зближає ть ся до нас правдива зима, а з нею і нові клопоти за паливо і нова журба за тих, що борють ся в окопах за нашу красшу будучність.

(З львівської „Свободи").

ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНЦІ В ЧЕСТЕР І ОКОЛИЦИ.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-го СІЧНЯ 1916 р.

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ ВІЧЕ

в справі визволеня України відбуде ся в Motion Picture Theatre під ч. 1909 W. 3rd St., межи Morton і Reainey Sts.

(в тій галі, де давнійше відбували ся представленя)

точно о годині 1.30 пополудни.

На віче прибуде і буде промовляти д. Мирослав Січинський і другі бесідники.

Дорогі Родимці! На сім вічу не повинно ані одного Українця, ані Українки бракувати, бо всім нам лежить на серци гірка недоля рідної вітчини. Кождий рад поспішити з помочию для неї. При тім будете мати нагоду привитати дорогого героя д. М. Січинського, котрий тепер єсть цілием на волі. Тож просимо, приходіть всі, нехай не браке ані одного з цілої нашої околиці.

ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ.

ОДВІЧАЛЬНІСТЬ.

Одна нюйорська анґлійська ґазета помістила повисшу ілюстрацію, а під нею написала так:

„Житє чоловіка представляєть ся так, як отсе бачите на образку. Доля каже йому пняти ся до гори. А гора ледова — ховзка. Поховзнеш ся, упадеш і потовчеш ся.

„Але уважай, що не кождий однаково потовчеть ся. Доля дала чоловікови розум, спрот або щастє, яке знова дало йому змогу, як то кажуть, добити ся якогось становища. А се становище накладає на тебе меньшу або більшу одвічальність („респансібіліти"). Коли ти на меньшім становищи, то маєш меньшу одвічальність і як поховзнеш ся на ховзкій дорозі твого житя, то впадеш і та одвічальність, яку ти двигаєш на собі, придавить тебе, але ще не дуже. Колиж ти на висшім становищи, то маєш більшу одвічальність і як поховзнеш ся на ховзкій дорозі твого житя, то впадеш і та одвічальність, яку ти двигаєш на собі, придавить тебе, але вже дуже.

„Тому то кождий чоловік повинен бути гордий з того, що двигає на собі велику одвічальність, але повинен через ціле своє житє бути у своїх ділах дуже обережний, аби не поховзнути ся. Бо чим більша його одвічальність, тим більша його небезпека.

„Чоловік, котрий добив ся високого становища своїм спритом, розумом і працею, уміє звичайно іти обережно по ховзкій дорозі житя, але, кому послужило до того лише щастє, той дуже легко може поховзнути ся і дуже тяжко на тім потерпіти. Тому отся наука нехай буде передівсім для тих останних осторогою!"

Замітка. Нюйорська ґазета, подаючи сей образок і поясненє, мала на ґадці вказати Американцям на одвічальних становищах на їх одвічальність за їх діла. Ходило тут о непорядки в нюйорськім стейті, в приводу яких ґоверн[о]р Вітман прогнав „поблик сервіс комішенера" МкКола. Сей комішенер напакостив собі, понижив своє високе становище, кинув чорну тінь на цілу господарку в нюйорськім стейті і розніс неславу по цілій Америці. Се не то, що звичайний чоловік чимось провинить ся. Високе становище — велика одвічальність.

У нас Українців в Америці мало таких людий на більше одвічальних становищах, але кождий з нас за свої діла одвічальний перед собою, перед родиною і перед народом; а вже велику одвічальність має кождий, хто береть ся до якоїнебудь народної, отже публичної праці.

На найвисшім становищи між Українцями в Америці є епископ і безперечно, що він має найбільшу одвічальність за свою діяльність.

М. Ф. Кастеллі.

БІДНИЙ.

А. Ой! бідний я! Ой, бідний дуже!
Братів я стратив, милий друже,
Й остав ся сам. —
Б. Померли всі?
А. Ах ні, жиють — та богачі!

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО.

До Американсько-Українського Бюра надійшли зі старого краю листи для слідуючих осіб:

356. Стефанець Іван від жени Евдокії—Ілинці, Забол.
357. Скрипца Ксеня від батька Якова—Перегінсько.
358. Ганман Ґеорґій від Єлени Велечка—Роґізна.
359. Боднарук Вас. від жени Єлени—Васкаів, (Бук.).
360. Теліщук Анастазія від матери Ольги—Носів, Зав.
362. Мотрій Андрій від жени—Нижнів.
363. Чайковський Петро від жени—Чайковичі, Рудки.
364. Березяк Марія і Дяків Михайло (Туре, пов. Радехів) від Івана Березяка, з війска.
365. Черник Михайло від Сенюка Михайла, Небилів, Пер.
366. Бойчук Никола з Кінчик, пов. Станиславів (тепер в неволі в Росії) пошукує свого брата і знакомих.
367. Калитчук Яцко від жени Марії—Карлів, Снятин.
368. Стефаник Михайло Грицька від сестри Доці Дідух—Русів Снятин.
369. Фестрига Іван від жени Катерини—Підгайчики, Кол.
370. Кіндрат Василь від жени Йосифи—Надвірна.
371. Турта Іван, від жени Марії—Гірне, пов. Стрий (2 листи).
372. Бабій Юрко, від Марії Пашніцької—Лани, п. Води.
373. Лащак Дмитро, від жінки Анни—Корнів, Городенка.
374. Коліда Андрій, від жінки Пелягії—Боратин, Сокаль.
375. Клюба Володислав, від доньки Євдохи—Носів, почта Завалів.
376. Дуркало Гнат, від жінки Параски—Бухнівка, Війн.
377. Матеік Василь, від брата Івана з війска.
378. Горбовий Андрій, від жінки Катерини, Косів.
379. Радзішевський Маріян, від Вас. Дячука, Веренчанка
380. Луговий Іван, від жінки Аніци, Задубрівка.
381. Москалик Ник, від жінки Марії Ганківці (2 листи).
382. Івасів Никола, від сина Василя, Решняти.
383. Дорош Василь, від жени Насті, Юрівка.
384. Калинчук Петро, від жени Марії, Карлів, Снятин.
385. Крет Текля (замужна Романюк) від брата Івана, з війска.
386. Кидик Іван, від жени Маґди, Дуба, Перегінско.
387. Содома Гринько, від сестри Анни, Шоломиниці, Рудки.
388. Глушко Іван, від жени Катерини, Перегінско.
389. Лапко Юрко, від жени Доні—Перегінско.
390. Якубяк Никола, від жени Марії, Задурівці.
391. Скиба Іван, від Петра Червінського, з війска.
392. Бойко Пилип, від брата Стебана, Красна, Петранка.
393. Халус еФдір, від жени Параски, Перегінско.
394. Рівий Михайло, від жени Анни, Перегінско.
395. Мончаковський Василь, від братанича Миколи, з війска.
396. Фотчук Іван, від брата Леся з Чернівців.
397. Кухарук Федір, від жени Євдохи, Любіжна, Дел.
398. Дженджера Стеф., від брата Йосифа, з війска.
399. Семотюк Вас., від жени Катерини, Карлів, Залуче.
400. Іванишин Гр., від жени Палагни, Гринівці, Товмач.
401. Беднарська Йосифа, від Анни Скренковської, Надятичі.
402. Ромош Іван, від жени Марії, Килихів, Заболотів.
403. Нагірний Вас., від жени Марії, Гірне, Стрий.
404. Войціховський Ник., від жени Анни, Волчківці.
405. Гуменюк Парамон, від Гриця Шидюка, Тудорковичі.
406. Пишак Гр. від жени Єлени, Топорівці, Городенка.
407. Кошман Андр., Тудорковичі — пошукує сина.
408. Задвірний Павло, від жени Марії, Прибин, Стріле.
409. Біликська Параньна, від батька Федора—Бенківці.
410. Буртник Василь, від Василя Ґерули, з війска.
411. Дутка Юрко, від батька Івана, Топільсько.
412. Костевич Михайло, від жени Анни—Гірне, Стрий.
413. Полицький Юрко, від жени Маґди.
414. Боратинський Іван, від жени Параски, пов. Город.
415. Вейтик Катерина, від батька Івана—Крайна, Бірча.
416. Кравчук Никола, від Катрі Вірсти—Перегінско.
417. Плахта Іван, від брата Грицька, з війска.
418. Срипник Онуфрій, від жени Марії—Хотимир.
419. Атаман Юліян, від Стефана Ількова, з війни.
420. Рудик Василь, від жени Анни—Стрільче.
421. Ґулин Юрко, від жени Софії—Поточиска.
422. Бальоник Никола, від Прокопа Гаврила, Городниця.
423. Рудик Василь, від Гані Савчин, Стрільче.
424. Рокитський Федь, від жени Марії, Носів, Завалів.
425. Зварун Стефан, від брата Михайла, з війска.
426. Федорук Михайло від родичів і сестри Параски—Карлів, Снятин.

Отсим повідомляємо всіх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, покористуючи ся найдогіднійшими кораблями. Окремих посьвідок на вислані листи ми не пересилаємо. Пересилка звичайних листів коштує 25 цнт., реджістрованих 40 цнт.

Просить ся інтересованих, котрі хотять відобрати листи, подати свою точну адресу і долучити на покритє коштів пересилки 25 цнт, а з Канади 40 цнт.

Також просимо подати число, яке є подане при Вашім листі в повисшім оголошеню „Свободи".

—o—

Всі чеки, моні ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 East 6th St., New York, N. Y.
Telephone: 8968 Orchard.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую свого брата **ГРИЦЯ ОЛІЙНИЧУКА**, з села Репужинції, пов. Городенка, Гал. Має перебувати в Онтаріо, Канада. Хто би о нім знав, або він сам, нехай повідомить мене на адресу: Nicholas Szewczuk, Box 8, West Raleigh, W. Va. 148-53

Пошукую брата свого **ДМИТРА ШЕРЕМЕТУ**, родом з Хотимира, повіт Товмач, Гал. Приїхав в Канаду 1912 року. Перед двома роками перебував в Кальґари, Альберта. Хто знає про него, зволить подати на понизше подану адресу, за що одержить надгороду. Просить ся писати: Stefan Sheremeta, 12 Greig Str., Hamilton, Ont., Canada. 151-53

Пошукую **ДМИТРА АНДРУСІВ** з села Лукви і **МИКОЛУ ГУЧНЯКА** з Ясеня, повіт Калуш, Гал. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: Mychajlo Martyniw, 124 Portland St., Toronto, Ont., Canada. 153

Пошукую своїх родичів **ІВАНА** і **НАСТЮ СЕНИК**. Перебували в Джерзи Сіти, Н. Дж. Хто би о них знав, або вони самі зволять ласкаво зголоситись на адресу: John Senyk, 3rd St., Box 15., Seymour, Conn. 153-1

Пошукую **СЕМЕНА МИХАЦЬКА** і **МИКОЛУ МАКСИМИШИНА**. Походять з села Шкло, пов. Яворів, Гал. Хто би о них знав, або вони самі, зволять зголоситись на адресу: Mykola Maksymyshyn, 545 Herbert St., Elmwood, Winnipeg, Man., Can. 153

Пошукую свого шваґра **КОСТЯ СУШИНСЬКОГО**. Походить з села Чорна, пов. Ліско, Гал. Хто би о нім знав, або він сам прошу зголоситись на адресу: Harry Kohut, 190 Washington St., Jersey City, N. J. 153-1

Маланка Петрик і Стефан Була пошукують своїх краянок **НАТАЛКУ КОЗАК** і **НАСЬКУ ЖИТИНСЬКУ**, з села Мільна, повіт Збоpів, Гал. Тому 2 роки перебували в Трентон, Па. Хто би о них знав, або вони самі, зволять зголоситись до: Stephen Bula, 771 McKin St., Detroit, Mich. 152-54

ЗАТРУДНЯЄМО СТАЛО ПИЛЬНИХ ЛЮДИЙ в кождій околици. Анґлійський язик не вимагаємо. Сповідним платимо $25 тижнево. Пишіть сейчас до: Mr. May, 305 Broadway, Room 210, New York, N. Y. 151-8

TEL. RECTOR 1468.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ АВГУСТИН СМІТ

6 Wall Street, Room 118, NEW YORK, N. Y.

Перепроваджує всякі американські справи правні у всіх тутешних кортах.

Виробляє чартери для українських Братств і Товариств.

Виробляє моргічі.

Перепроваджує всякі справи старокраєві, як: купно і продажу ґрунтів, інтабуляції, справи спадкові, сирітські, стягане довгів і т. и. Старокраєві документи правні леґалізує ц. і к. австрійський конзулят.

Для вигоди місцевих костумерів урядую також вечерами від години 5 до 8 в офісі власного дому під числом 327 Іст 17 Стр.

Проте вже пора нам зрозуміти клич „Свій до свого", і з всякими справами прошу письменно чи особисто удаватись тільки до свого адвоката, котрий Вас чесно і совісно обслужить.

З поважанєм

145-2 АВГУСТИН СМІТ, адвокат.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

можна набути за 20 цнт. в книгарни „Свободи". — Величина портрету: 13x16 цалів. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хатї.

Замовленя шліть до:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВЖЕ ПОРА ЗАМОВЛЯТИ КОЛЯДИ!

Нове видане містить: **КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ** на Різдво Христове і Богоявлене з додатком пісень страстних, воскресних і иньших пісень церковних. — Ціна 20 центів.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НОВИНА!

Великий военний образ, який означає битви в Карпатах. На сім образї побачите як наші війська відносять побіду над Москалями. Коштує лише 25 цнт. Можна прислати стемпсами. Пишіть еще нині.
Sklad Map, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 140-

ПОЗІР УКРАЇНЦЇ! Виробляємо ҐЕРДАНИ з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з більших коралників $1.50, з меньших коралників $2.00. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах. ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94--

Даром!

ВЕЛИКИЙ ВОЄНИЙ ЗОШИТ, який містить 58 образків знятих з поля битви. На сих образках побачите як то війна виглядає! Сей зошит даємо даром до книжки з ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ. Се є дуже інтересна книжка під сю пору. Коштує лише 40 цнт. Гроші можна присилати стемпсами. Наклад невеликий, тож спішіть і пишіть еще нині до: —54

RUSKA KNYHARNIA,
38 St. Marks Pl., New York, N. Y.

НОВІ КНИЖКИ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНИ „СВОБОДИ".

Росія й Україна. — Ціна .... 15 цнт.

Наталка Полтавка. Оперетка в 3-ох діях.—Ціна 20 цнт.

Як утік Січинський з Діброви. Правдиве оповідане двох дозорців, котрі його освободили з вязниці.—Ціна 10 ц.

Фармазони, або як 30 господарів записали ся чортови і як вони за 7 літ, сім місяців і 7 неділь дуже збогатїлись. — Ціна .... 25 цнт.

Слово правди. Книжка ся написана сьвящеником Петровом, котрий поясняє дуже докладно, яка повинна бути церков і як повинна відноситп ся до політики сьвіта. — Ціна .... 15 цнт.

Що думають соціялісти. Короткий виклад соціялістичної науки. — Ціна .... 10 цнт.

Інститутка. Незвичайно гарне оповідане. — Ціна 15 цнт.

Девять братів і десята сестриця Галя. Дуже гарне оповідане. — Ціна .... 15 цнт.

Пів копи казок для веселого міра. Написав Спірідон Осташевський. Дуже дотепно і живо написані сї казки. Кождий молодий чи старий прочитає їх з вдоволенєм задля гумору і дотепу. Сторін 112. — Ціна 20 цнт.

Історія про дівчину сироту та про ріжні її пригоди: розкоші, смутки, щасте й нещасте серед змінчивого сьвіта. — Ціна .... 40 цнт.

Історії Шерльока Гольмса, найславнїйшого в сьвіті детектива. — Тайна молодої вдови 25 цнт.; Наречена прокуратора 25 цнт.; Кроваві жемчуги 25 цнт.; Злочин в печері гри 25 цнт.; Дочка лихваря 25 цнт.; Коронкова сукня королевої 25 цнт.; Прощай наречений 25 цнт.; Слїдчий нюх кельнера 25 цнт.; Крадіж брилянта 25 цнт.; Убийник женщин 25 цнт.; Крадіж брилїянтів 25 цнт.; Фалшівник грошей 25 цнт.

Перший музичний Альбом (виданий в Америцї) з 25 найкрасшими піснями під нотами на мішаний хор. — Ціна .... 50 цнт.

ЗАМОВЛЕНЯ ШЛІТЬ НА АДРЕСУ:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Фарми!

РІДНА НАГОДА! Уділяємо даром поради, в справі купна фарм. Жадайте сейчас китагу з департаменту рільничого в Вашінгтоні про наші фарми! Купуйте 10-ть акрові фарми огородові на довголїтні сплати. Кольонія в поблизу великого портового міста, замешкала нашими людьми. Клімат дуже здоровий. Чотири рази до року збиране ярин. Дохід з акра до $300. Пишіть сейчас до:

JOSYF JANUSZ i HRYHORIJ KURDYDYK,
151-8 BOWERS HILL, VA.

Мущини!

Мусите мати здорові нерви, переглядаючи перейшло 30 портретів, правдиво артистично виконених знимок фотоґрафічних. Первоpядні ЖІНОЧІ КРАСИ в ріжних позах. Вишлемо по одержаню 48 цнт. марками. Писати до: 151-53

PARISIAN ART NOVELTY CO.,
102 E. 7th St., New York, N. Y.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хатї портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика і Б. Хмельницького. Величина 16x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ даром. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA,
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St. New York, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР!

ПРОДАЄМО ЗА ПІВ ЦІНИ ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ 30 ДНІВ!

1) Гарний годинник, позолочуваний, ґарантований на 15 літ, який вартує $5.00, а ми тепер продаємо за дуже низьку ціну, бо всего за $1.85.

2) Годинник „Ґолд філд" на 7 каменів, дуже гарно оброблений, міцний і ґарантований на довгі літа, механїз у нїм швайцарський. Хто сей годинник купить, то нам буде вдячний. Він вартує найменьше $8.50, а ми Вам його продамо тепер за $2.50.

3) Найліпші бритви з німецької стали, ґарантовані. Коли не буде голити, можете сейчас нам звернути, а ми гроші Вам звернемо. Ціни бритв: № 15 $1.00; № 18 $1.25; № 20 $1.50; № 25 $1.75; № 30 $2.00 аж до $3.00.

5) Паски до затяганя бритв, зручні і тревалі. Ціни: 75 цнт.; $1.00 і $1.50. 149-54

Уважайте! Хто замовить у нас товару на $3.00, отримає від нас дуже важний дарунок, а се: машинку автоматичну, котра робить паперові гроші, ся машинка є вартости $1.25. А коли замовите товару на $3.00, дістанете її даром. Замовленя посилайте на адресу:

M. MIRKS & CO.,
P. O. BOX 612, CHICAGO, ILL.

За $5.75

ЛИШЕ НА КОРОТКИЙ ЧАС!

Ґрамофон і машинка до показуваня рухомих образків так, як в театрах.

1) Ґрамофон дуже гарний, оброблений, як оттут бачите, він грає ліпше як той, що коштує $50.00. До сего ґрамофону можна закладати найбільші плити; він виграє всякі кавалки: військові марші, коломийки, танцї, набожні пісні і т. и.

2) Машинка, се є та, що тут бачите. Вона показує рухомі образки так як у великих театрах. Се є дуже гарна розривка. Мала дитина навіть може крутити ручкою і на стїну виходять рухомі образки. Кождий може мати у своїй хатї таку веселість. На тій машинцї можете показувати военні образки, сьмішні, сьвяті особи і всякі инші. До машинки додаємо образки і всьо, що лиш потрібно, так, що як дістанете її, можете сейчас показувати образки без жадної перепони. Ті дві річи є що найменьше вартости $25.00, а ми продаємо їх тільки за $5.75. Отже не чекайте, лише нинї посилайте 75 цнт. задатку, а решту $5.00 доплатите як принесе Вам експрес до вашого дому. З Канади належить вислати усї гроші згори. Адресуйте: 148—

STANDARD SUPPLY CO.,
951 W. Erie St., Dep. 25, Chicago, Ill.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦЇВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = пiонiри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 164

ПОЛОНЕНІ:

Маґур Василь, 77 п. (в Росії)
Макар Іван, 77 п. (в Росії)
Макота Іван, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Максимів Михайло, 77 п. (в Росії)
Максимюк Василь, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Малецький Антін, 77 п. (в Росії)
Малик Василь, 9 п. (в Росії)
Малиняк Іван, гузар (в Росії)
Малиняк Теодор, 77 п. (в Росії)
Манастирський-Ватющак Дмитро, 77 п. (в Росії)
Мандро Іван, 10 п. (в Росії)
Мандзяк Никола, 77 п. (в Росії)
Мандзюк Павло, 10 п. (в Росії)
Марічак Михайло, 77 п. (в Росії)
Марків Іван, 9 п. (в Росії)
Маркович Михайло, 10 п. (в Росії)
Мартин Петро, 77 п. (в Росії)
Маруньчак Михайло, 77 п. (в Росії)
Маруска Іван, ран. (в Росії)
Масєлко Никола, 10 п. (в Росії)
Маслякевич Антін, 10 п. (в Росії)
Мастеляш Іван, 10 п. (в Росії)
Мастило Олекса, 9 п. (в Росії)
Матейців Дмитро, 9 п. (в Росії)
Матійчук Григорій (в Росії)
Матіїшин Андрій, 9 п. (в Росії)
Матюшків Іван, 77 п. (в Росії)
Матковський Андрій, 9 п. (в Росії)
Матковський Никола, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Матковський Никола, 9 п. (у шпитали в Росії)
Матлак Йосиф, 77 п. (в Росії)
Матолич Петро, 77 п. (в Росії)
Матвіїв Григорій, 9 п. (в Росії)
Матвіїв Стефан, 77 п. (в Росії)
Мацура Кость, гузар (в Росії)
Мазур Теодор, 77 п. (в Росії)
Мазурчак Іван, 77 п. (в Росії)
Мецан Павло, 77 п., ран. (в Росії)
Мельник Василь, 9 п., ран. (в Росії)
Мельник Михайло, 9 п. (в Росії)
Мельник Михайло, 10 п. (в Росії)
Мельник Никола, 9 п. (в Росії)
Мельник Олекса, 10 п. (в Росії)
Мельник Стефан, 9 п., ур. 1888, ран. (у шпитали в Росії)
Мельник Стефан, 9 п., ур. 1891 (в Росії)
Мельник Стефан, 10 п. (в Росії)
Мельник Теодор, 9 п. (в Росії)
Мельник Тимко, 9 п., ран. (в Росії)
Мельничок (Левандовський) Михайло, 77 п. (в Росії)
Мендак Іван, 77 п. (в Росії)
Моцьо Іван, 10 п. (в Росії)
Моцьо Стефан, 10 п. (в Росії)
Морайко Іван, 10 п. (в Росії)
Морар Никола (в Росії)
Морда Василь, 77 п., ран. (у шпитали в Росії)
Мосінкевич Олекса, 9 п. (в Росії)
Москаль Іван, 10 п., ран. (у шпитали в Росії)
Мошко Теодор, 10 п. (в Сербії)
Муйла Никола, 77 п. (в Росії)
Мулярчук Станислав, 9 п. (в Росії)
Мураль Тимко, 9 п. (в Росії)
Музикин Михайло, 9 п. (в Росії)
Михайло Іван, гузар (в Росії)
Михайлишин Никола, 9 п. (в Росії)
Михаско Семен, 10 п. (в Росії)
Михальський Йосиф, 9 п., ран. (в Росії)
Мицків Кость, 77 п. (в Росії)
Мидзяк Вінцентій, 77 п. (в Росії)
Миндюк Юрко, 9 п. (в Росії)
Мисюрка Іван, 77 п. (в Росії)
Наконечний Василь, 9 п., ран. (в Росії)
Нащочиць Теодор, 77 п. (в Росії)
Негека Іван, 10 п., ран. (у шпитали в Росії)
Несияк Тома, 9 п. (в Росії)
Нестор Ілько, ран. (в Росії)
Нестор Єронім, 10 п. (в Росії)
Німець Іван, 10 п. (в Росії)
Новаковський Мартин, 10 п. (в Сербії)
Новаковський Станислав, 10 п. (в Росії)
Нусьо Дмитро, 10 п. (в Росії)
Николишин Михайло, 77 п. (в Росії)
Никира Петро, 10 п. (в Росії)
Облак Антін, 10 п., ран. (у шпитали в Росії)
Охович Іван, 9 п. (в Росії)
Огоновський Стефан, 9 п. (в Росії)
Олексюк Дмитро, 9 п. (в Росії)
Оленьчук Василь, 77 п. (в Росії)
Оленич Тимко, 9 п. (в Росії)
Оленин Мартин, 9 п. (в Росії)
Оліярник Іван, 10 п., ран. (в Росії)
Олійник Дмитро, 9 п. (в Росії)
Олійник Іван, 10 п., ран. (у шпитали в Росії)
Олійник Прокіп, 10 п. (в Росії)
Олійник Теодор, 24 п.
Олінкевич Іван, 9 п. (в Росії)
Ольшанський Василь, 10 п. (в Росії)
Ольчак Кость, ран. (в Росії)
Оманець Іван, санітет (в Росії)
Омецінський Михайло, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Опалка Гнат, 10 п. (в Росії)
Осадчук Іван, 9 п. (в Росії)
Остафінський Казимир Марiан, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)

(Дальше буде).

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР В НЮ ЙОРКУ.

Чому я оголошуюсь в сїй часописи?

Тому, щоби наших людий охоронити перед иншими неправдивими лїкарями, які шумно оголошують себе в часописях.

Я є Українцем і говорю сею мовою.

Я лїчу медично і хіруpґічно недуги як: слабости уший, носа, горла, легких, серця, жолудка, нирок, викиди шкірні, нервові слабости, геромойди і секретні недуги мущин і полові женщин.

Мій офіс є заосмотрений у всї найновійші і найконечнїйші апарати, потрібні до ореченя недуги і до курації.

Уділяю охотно відповіди на всякі запити кождому, хто до мене зголосить ся або напише. Кождий Українець повинен в потребі голоситись лиш до мене, а я радо уділю правдивої помочи.

DR. JOHN SMITH, JR.,
327 E. 17 ST., NEW YORK, N. Y.

Мій офіс отворений в кождім часї. — Телефон: Stuyvesant 4493.

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.

(Старокраєвого християнського лїкаря).

Се лїчниче заведене має вже вироблену славу. Спеціяльно лїчать тут застарілі жолудкові недуги, як також перестуджене, запалене легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цїлковито вилїчую з ревматизму, пухлини і ран лишай і скірні викиди. Ліки виробляють ся під доглядом лікаря і з вибраних зіл привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи.

Інститут отворений щодня від рана до 7. вечером і виключаючи неділь. 25-

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

Im. з 21 камінями

ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК

для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґаранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусловно точно і є спеціяльно вроблений для людей, котрі роблять при желїзницях, і ґарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, в тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і если йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом— додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Ath aeum Bldg., Chicago, Ill. 146св-2

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Вичу грати на якім небудь інструменті, если тільки Ви любитель музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи нї. Ґарантую за успіх моеї науки в часї 20 до 25 днів.

Жадайте сегодня катальоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.

Адресуйте, 153 18

T. KASPER.
5719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

ПРОШУ ПЕРЕЧИТАТИ! Коли хочете мати правдиві „Таємничі книжки Чорної Маґії" з котрих можете довідатись про богато чародійних таємниць, і з котрих можете богато користати, то в мене дістанете такі по найтанших цінах. Пишіть еще сьогодня, залучаючи кілька почтових стемпсів на пересилку цінника.

Адресуйте: 149,150в19

W. H. MILLER,
298 Fountain St., Winnipeg, Man. Can.

ВАЖНА НОВІСТЬ.

КАТАЛЬОҐ ПІД НАЗВОЮ: „ЗБІРНИК СИЛИ, ЗДОРОВЛЯ І ДОВГОЛІТЯ"

друкованій в рідній українській мові, небавом вийде з друку. Вишлемо даром кождому, що пришле свій адрес.

MINNESOTA CHEMICAL MFG. CO.
St. Paul, Minn.

$100.00 Готівкою ДАРОМ = 21 КАМІННІ 14 K GOLD FILLED ГОДИНКА $6.45

$100.00 НАГОРОДИ ДАМО КОЖДОМУ, хто удовідинть нам, що колинебудь передше продавано сї ПРАВДИВІ 21 КАМІННІ, 14 КАР. ҐОЛД ФІЛД, 20 ЛІТ ҐВАРАНТОВАНІ ГОДИНКИ ПО $6.45 з додатком 35 ДАРУНКІВ. Лише в цїли поширеня розпродажи наших ПРАВДИВО 21. КАМІННИХ ГОДИНОК, ми робимо отсю оферту і кождому хто нам лише надішле свій адрес і 20 цнт. задатку вишлемо почтою чи експресом на оглядини нашу ПРАВДИВО 21. КАМІННУ 14 КАР. ҐОЛД ФІЛД ГОДИНКУ з трома окладинками, гарно ґравірованими, ґварантовану на 20 літ, на котрій ми ЗНИЖИЛИ ЦІНУ ДО $6.45 І В ДОДАТКУ то тої годинки ми дамо сї 35 ПРЕЧУДОВИХ ПРЕЗЕНТІВ ЗОВСІМ ДАРОМ. Ланцюшок з дармовисом, 32. кал. револьверовий модель, розтинач, люльку, інструмент до зміни голосу, сцизорик, фонтенове перо, мініатурний будильник, бритву, мидлярку, квач, дармовис, льорнетку, хрестик, брошку з купідом, перстїнь, бранселєтку, обручки шлюбні, модель малесенької годинки з припиначем, бранзолєтку з годинничком, шпильку до краватки, спинки до рукавів і ковніра, кишенкове зеркальце з гребінчиком, гачком і видовбачем. Коли годинка зі сими презентами зістане Вам доручена і Вам подобає ся, тоді доперва доплатіть решту. СЇ ГОДИНКИ ҐВАРАНТОВАНІ НА 20 ЛІТ, і в протягу того часу ми направляємо чи вимінюємо за нові, безплатно. Вимагає ся висилки 20 цнт. марками, щоби оплатити почту. Незадоволеним звертаємо гроші. Потребуєте мати добру годинку, то купіть собі ПРАВДИВУ 21. КАМІННУ, 14 КАР. ҐОЛД ФІЛД, 20 ЛІТ ҐВАРАНТОВАНУ. З Канади усї гроші належить переслати наперед. Користайте з сеї оферти і висилайте замовленя як найскорше. Адресуйте: UNION SUPPLY COMPANY, Dep. 117, SAINT LOUIS, MO.

ЧИ ВИ ХОЧЕТЕ МАТИ фарму, дім при стації желізничій, в поблизу міста, фабрик, церкви, школи і т. и., де поселюють ся наші люди? Коли так, то витнїть сей цінний купон і вишлїть до нас сейчас а одержите фарму 9000 стіп кв. дуже малим коштом. Кількох читателів, котрі перші надішлють нам сей купон, одержать фарму майже даром. Не зволїкайте, бо та оферта триває лише дуже короткий час і пишіть до: 151-8

REALTY COMPANY,
Dep. 309, Broadway, Room 210, New York, N. Y.

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий триває все. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, який триває 4 тижні. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси.

КОШТ $15.00.

International School of Automobile Engineers, 88-111—
147 E. 40th St. New York

ДАРОМ!!!

ФАРМИ! ФАРМИ!

ХОЧЕТЕ ДІЗНАТИ СЯ, ДЕ МОЖНАБИ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СОБІ БУДУЧНІСТЬ?
ХОЧЕТЕ ДІЗНАТИ СЯ, ДЕ МОЖНАБИ ДІСТАТИ ФАРМУ НА МАЛІ СПЛАТИ?
ДЕ Є НАЙЛІПШИЙ КЛІМАТ? ДЕ Є ЗБОРИ ТРИ І ЧОТИРИ РАЗИ ДО РОКА?
ДЕ МОЖЕТЕ МАТИ ЩОНАЙМЕНШЕ 200 ДОЛЯРІВ З АКРА?
ПИШІТЬ ДО МЕНЕ А Я ВАМ ВИШЛЮ ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО „НОВИЙ ПРОВІДНИК РІЛЬНИЧИЙ".

A. C. BREDO
1221 Arch Street,
Philadelphia, Pa.